

KAPITEL 3

Der findes således to principielt forskellige måder til konstatering af hjernedødens indtræden. Dels en direkte og dels en indirekte.

Uanset om man taler om hjernens eller hjertets funktionsophør, er det således den samme død, der tales om. Disse funktionsophør er biologisk og tidsmæssigt dele af samme proces, og kan konstateres enten ved hjælp af direkte eller indirekte hjernerelaterede døds-kriterier.

Når man på trods heraf er kommet ind på en sondring mellem hjerte- og hjernedød, skyldes det som ovenfor nævnt, at man ved indgreb har kunnet løse den spontane, tidsmæssige sammenhæng mellem de to stadier i dødsprocessen.

Hvis man før standsningen af hjertets pumpefunktion når at iværksætte kunstigt åndedræt gennem respirator, kan man herved kunstigt forlænge den fase af dødsprocessen, der ligger mellem det tidspunkt, hvor hjernens funktion er uopretteligt ophørt og det tidspunkt, hvor hjertets pumpefunktion uigenkaldeligt standser; men man kan ikke hindre, at den ophørte hjernefunktion *altid* følges af endelig hjertestandsning.

Det er vigtigt at slå fast, at formålet med at sikre åndedrættet gennem respirator er at tilføre hjernen ilt i den tid, der skal til for at stille en diagnose og eventuelt at iværksætte en behandling; men hvis det konstateres, at hjernen ikke længere fungerer, er overlevelse under ingen omstændigheder mulig.

Døden har altid været og vil altid være en proces, hvor kroppens forskellige organer successivt ophører med at fungere på grund af iltmangel, hvorpå cellerne dør.

Som allerede nævnt kan man i dag transplantere hjerte, lunge, lever og bugspytkirtel. Men en forudsætning for transplantation af de tre førstnævnte organer er, at de er udtaget af donorer, hvis hjertepumpe stadig fungerer i kraft af maskinelt opretholdt åndedræt.

Det spørgsmål, der derfor ud fra de ovenfor nævnte etiske overvejelser skal tages stilling til, er:

Hvad samfundet, d.v.s. borgerne, ønsker at lægerne skal kunne foretage sig i transplantationsøjemed i den kunstigt forlængede fase i dødsprocessen mellem hjernens og hjertets funktionsophør.

Det er netop i dette kunstigt forlængede interval, at organer med bevaret kredsløb kan udtages til transplantation.

Vil man gøre dette muligt, må det nugældende døds-kriterium, som hviler på indirekte konstatering af hjernedød, omformuleres og præciseres således, at direkte konstateret hjernedød i sig selv bliver gyldigt døds-kriterium.